

ตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลงวิธีคุมกำเนิดในภาคใต้
**DETERMINANT OF CONTRACEPTIVE SWITCHING
BEHAVIOR IN SOUTHERN THAILAND.**

ศรัณยา บุนนาค

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สมอ
HQ766
ศ46 2540
ฉ.1

บทคัดย่อ

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนหรือคู่สมรส จำนวน 1,230 ราย ในจังหวัดภาคใต้ พบว่ามีอายุแรกสมรสเฉลี่ย 21.6 ปี ร้อยละ 38.9 ของประชากรตัวอย่างกำลังคุมกำเนิดอยู่ในปัจจุบัน โดยภายหลังจากทำการสมรสเป็นระยะเวลาเฉลี่ย 24.6 เดือน ประชากรตัวอย่างจะเริ่มคุมกำเนิดเป็นครั้งแรก ด้วยการใช่วิธีรับประทานยาเม็ดมากที่สุด รองลงมาเป็นยาฉีด และในท้ายที่สุดจะค่อย ๆ ปรับเปลี่ยนไปใช้วิธีการทำหมันหญิง สำหรับวิธีการคุมกำเนิดแบบสุดท้าย จะใช้เป็นระยะเวลาเฉลี่ย 26.3 เดือนจนถึงปัจจุบัน

ประชากรตัวอย่างระบุว่าการใช้ยาฉีด ป้องกันการตั้งครรภ์ได้ผลที่สุด รองลงมาเป็นการทำหมันหญิง และการรับประทานยาเม็ด ส่วนวิธีการคุมกำเนิดที่สามารถเข้ารับบริการได้อย่างทั่วถึงและสะดวกที่สุด ได้แก่ ยาเม็ด ยาฉีด และถุงยางอนามัย ตามลำดับ ทั้งนี้วิธีการคุมกำเนิดที่เกิดผลข้างเคียงตามมามากที่สุดคือ การรับประทานยาเม็ด ตามมาด้วยการใช้ยาฉีด นอกจากนี้วิธีการคุมกำเนิดที่ใช้มากที่สุดในระยะตั้งครรภ์โดยบังเอิญ ได้แก่ การรับประทานยาเม็ด

สำหรับผู้ที่เคยคุมกำเนิดและได้เลิกคุมไปแล้ว หรือผู้ที่กำลังคุมกำเนิดในปัจจุบัน พบว่าร้อยละ 73.1 ไม่เคยเปลี่ยนแปลงวิธีการคุมกำเนิดเลย เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงวิธีคุมกำเนิด พบว่าได้แก่ วิธีการที่ใช้คุมกำเนิดในปัจจุบัน และการทราบผลข้างเคียงของการคุมกำเนิดแต่ละวิธี โดยกลุ่มที่คุมกำเนิดด้วยวิธีการแบบดั้งเดิม จะทำการเปลี่ยนแปลงวิธีการคุมกำเนิดมากที่สุด รองมาเป็นกลุ่มที่ใช้วิธีการคุมกำเนิดทันสมัยแบบถาวร และกลุ่มที่ใช้วิธีการคุมกำเนิดทันสมัยแบบชั่วคราวตามลำดับ ทั้งนี้กลุ่มที่ทราบผลข้างเคียงของการคุมกำเนิด จะเปลี่ยนแปลงวิธีการคุมกำเนิดมากกว่ากลุ่มที่ไม่ทราบผลข้างเคียงดังกล่าว

Abstract

According to an interview of 1,230 household heads or married couples in the southern provinces, it is found that an average age of getting married is 21.6. About 38.9% of the samples adopt contraceptive practice after their marriage. An average duration prior to the adoption of contraceptive practice is 24.6 months. According to the samples, family planning started from using pills ranked the most preferred contraceptive method followed by injection and eventually to female sterilization. As for the last one, an average period starting from the time when the operation took place up to the present time is 26.3 months.

The samples specified that injection is the best method that can prevent pregnancy, followed by female sterilization and pills. Types of contraceptive method which services are most accessible and can be easily obtained are pills, injection and condom respectively. As for the methods which have side-effect, the most are pills followed by injection. In addition, the most preferred method adopted during unexpected pregnancy is pill-taking.

For those who used to adopt contraceptive practice and later gave up or those who are now adopt contraceptive practice, it is found that about 73.1% never change their contraceptive method. When analyzing factors influenced the change in contraceptive methods, it is found that they include the current method available and the knowledge of the side-effect of each method. The group which still use the traditional method is the group most likely to change followed by the group which adopted the modern permanent method and the temporary ones respectively. The group which know the side-effect tend to change their current method than those which do not know